

סוציולוגיה

סמל שאלון: 65281

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-√.
הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב-X.

ספר "תרבות"

מהי תרבות?	
X	הגדרת המושג תרבות (שפירא), הלם תרבות, דעות קדומות וסטראוטיפים
מה הם מרכיבי תרבות?	
√	מרכיבי תרבות: חומרית, לא חומרית, עמ' 46-48. ערכים: הגדרה, סולם ערכים, קונפליקט ערכים, עמ' 50-51. נורמות: הגדרה, נורמה מסוג מורס, נורמה מסוג פולקוויז, סנקציות, סוגי סנקציות, סמלים, סימנים ושפה, עמ' 52-63.
X	המאמר של הול: "הלשון האילמת", עמ' 87-92.
X	ידע – מתייחס לידע אנושי העובר בתרבות מסוימת אמונה טכנולוגיה המודל של לנסקי
מגדר	
√	הבחנה בין מין למגדר
גישות תאורטיות לניתוח תרבות	
√	הגישה הפונקציונליסטית, עמ' 26, 27, 31: פונקציה דיס-פונקציה פונקציה גלויה פונקציה סמויה אוניברסל תרבותי
√	גישת האינטראקציה הסימבולית, עמ' 29-31: הגדרת מצב משותפת/לא משותפת משמעות סמלית פרשנות, הבניית מציאות
√	גישת הקונפליקט, עמ' 27, 28, 31: קונפליקט בין-תרבותי: מאבק, יחסי כוח, שליטה, שינוי חברתי
גישות לחקר תרבות	
√	גישת האתנוצנטריות התרבותית והיחסיות התרבותית
√	מאמר "פולחן הגוף של היאקירמא"

מה הם הגורמים להתפתחות תרבות הטרוגנית?	
X	<p>הגירה וולונטרית</p> <p>הגירה כפויה</p> <p>סיפוח מדיני</p> <p>קולוניאליזם</p>
כיצד משתנות תרבויות?	
√	<p>תרבות גלובלית</p> <p>תרבות מקומית</p> <p>תרבות הצריכה</p> <p>עמ' 155–156</p>

ספר "קבוצה"

מדוע אנשים מתגבשים לקבוצות?	
√	<p>צרכים אינסטרומנטליים</p> <p>צרכים אקספרסיביים</p> <p>עמ' 8–10</p>
מהי קבוצה?	
X	<p>הגדרת קבוצה ומאפייניה:</p> <p>אינטראקציה חברתית, מבנה חברתי, המשכיות ויציבות חברתית, תלות הדדית, זהות קבוצתית, מכנה תרבותי משותף.</p> <p>הגדרת המושג קטגוריה חברתית (ללא המון וקהל)</p>
קבוצת השתייכות וקבוצת התייחסות	
√	<p>קבוצת השתייכות (נולד לתוכה, חובה, בחירה), קבוצת התייחסות, סוגים של קבוצות התייחסות: נורמטיבית, משווה, שלילית, עמ' 38–41.</p> <p>הרגשת קיפוח יחסי, עמ' 44–45.</p>
סטטוס חברתי	
X	<p>סטטוס, מערך סטטוס, סמלי סטטוס, יוקרת סטטוס, סטראוטיפ, סטטוס שולי.</p> <p>מערך סטטוס לא מאוזן.</p>
תפקיד חברתי	
X	<p>תפקיד, שותפי תפקיד, קונפליקט בין שותפי תפקיד</p>
השפעת הקבוצה על התנהגות חברה	
√	<p>לחץ קבוצתי וקונפורמיות, עמ' 61.</p> <p>המחקר של מילגרם (ציות לסמכות), עמ' 64–67.</p> <p>הצהרת הלסינקי, עמ' 66–67.</p>
X	<p>המחקר של אש</p>
קונפורמיות וסטייה	
√	<p>סטייה ויחסיות הסטייה, עמ' 71.</p>

מועדי תשפ"ד, 2024
מעודכן לנובמבר 2023

תהליכי קבלת החלטות ומנהיגות בקבוצה	
√	<p>מנהיגות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הגדרת המושג • תאוריות בנושא מנהיגות (גישת התכונות והגישה המצבית) • קריטריונים למיון מנהיגות <p>עמ' 76–85</p>
X	<p>מחקרים בנושא מנהיגות:</p> <p>המחקר של ביליס: מנהיג חברתי ומנהיג משימתי.</p> <p>המחקר של ליפיט וויט: מנהיג דמוקרטי, חברתי, בלתי מתערב.</p>
מהי זיקתה של הקבוצה לחברה הרחבה?	
X	קהילה, קהילת אינטרנט, רשתות חברתיות
מה הם סוגי היחסים הנוצרים בעת מפגש בין תרבויות?	
X	המחקר של שריף הפחתת דעות קדומות באמצעות מגע בין קבוצות

ספר "משפחה"

מהי משפחה?	
X	הגדרת המושג "משפחה" ומורכבותה בחברה בת זמננו
√	<p>תאוריות בנוגע למשפחה:</p> <p>הגישה הפונקציונליסטית – חשיבות מוסד המשפחה לפרט ולחברה</p> <p>עמ' 9–10, 24–28</p>
√	<p>גישת הקונפליקט – להתייחס בעיקר לנושא המגדר: זירת המשפחה כביטוי למאבקים כלליים יותר</p> <p>על רקע אי־שוויון מגדרי, ביך־דורי ומעמדי.</p> <p>עמ' 11–13</p>
במה דומות משפחות בחברות שונות ובמה הן נבדלות זו מזו?	
√	<p>סוגי משפחות וקריטריונים למיון:</p> <p>אופן הקמת המשפחה:</p> <p>נישואים: כל זוגיות המוכרת על פי נורמות או חוקי מדינה, קוהביטציה (ידועים בציבור), משפחה חד־הורית, משפחה מורכבת.</p> <p>מספר בני הזוג: מונוגמיה, ביגמיה, פוליגמיה.</p> <p>דפוסי מגורים: פטרילוקלי, מטריילוקלי, ניאולוקלי.</p> <p>עמ' 32–33</p>
X	<p>סוגי משפחות וקריטריונים למיון:</p> <p>יחידות השייכות של בני הזוג: אנדוגמיה, אקסוגמיה.</p> <p>דפוסי סמכות: פטריארכלי, מטריארכלי.</p> <p>יחידת השייכות במחזור החיים: משפחת מוצא.</p> <p>זהות המסגרת המשפחתית: משפחה גרעינית, משפחה מורחבת.</p> <p>דפוסי ייחוס: פטרילינרי, מטריילינרי, בילינרי.</p> <p>אופן הגדלת המשפחה: ביולוגית, אימוץ, הפריה מלאכותית, פונדקאות.</p>
X	<p>רמת משפחתיות:</p> <p>מדדים לרמת משפחתיות.</p>

מה הם הגורמים לדפוסי משפחה שונים?	
√	משפחה בחברה מסורתית משפחה בחברה המודרנית
מה מייחד את המשפחה הפוסט-מודרנית?	
√	מהי חברה פוסט-תעשייתית? מהי חברה פוסט-מודרנית? מאפייני המשפחה הפוסט-מודרנית עמ' 118-119
√	מה הן הסיבות לשיעור גבוה יחסית של גירושים? עמ' 124-125
מה הן הבעיות והדילמות של המשפחה בת זמננו?	
X	הגדרת המושג "בעיה חברתית", הגדרה סובייקטיבית ואובייקטיבית.

ספר "חיברות"

מהו תהליך החיברות?	
X	הגדרת המושג, חשיבות תהליך החיברות לפרט ולחברה, זהות וזהויות משנה, עמ' 8-10, 13-14.
כיצד מתפתחת הזהות? גישות לחקר זהות	
X	גישות תאורטיות לחיברות: אינטראקציה סימבולית, פונקציונליסטית, עמ' 29-31.
X	תאוריית "האני במראה" של קולי, עמ' 32-33.
סוכני חיברות	
X	מיהו סוכן חיברות? סוכן חיברות ראשוני סוכן חיברות משני עמ' 41-42
X	בית ספר כסוכן חיברות אמצעי תקשורת המוניים כסוכן חיברות
תהליכי ההתבגרות:	
X	המתבגר כאדם שולי פערי דורות או קונפליקט בין דורות עמ' 90-92
במה נבדלים תהליכי החיברות בתוך החברה, ובמה נבדלים תהליכי החיברות בין החברות השונות	
X	תאוריית האקולוגיה האנושית: ארבע הסביבות: מיקרו, מסו, אקסו, מאקרו.
X	מעברים אקולוגיים פשוטים ומורכבים
מין ומגדר	
X	חיברות מגדרי המושגים: מין, מגדר, מיניות (סקסיזם). עמ' 112-115